

TARİH BİLİMİNE GİRİŞ

Tarihin Tanımı

İnsan topluluklarının geçmişteki yaşayışlarını, kültür ve uygarlıklarını, sosyo - ekonomik yapılarını neden - sonuç ilişkisi içerisinde yer ve zaman göstererek inceleyen, elde ettiği bulguları, belgelere dayanarak objektif bir şekilde açıklayan sosyal bilim dalına tarih denir.

Tarihi Olaylar İncelenirken Uyulması Gereken Kurallar

1. Olaylar, neden - sonuç ilişkisi içerisinde incelenmelidir.
2. Olayın geçtiği yer ve zaman belirtilmelidir.
3. Olayda rolü olan kişilerin katkılarının doğru olarak değerlendirilebilmesi için olayın geçtiği günün şartları göz önünde bulundurulmalıdır.
4. Olayın geçtiği yerde araştırma yapılmalıdır.
5. Olaylar objektif olarak değerlendirilmelidir.

Objektifliğin sağlanması için aşağıdaki şartlara uyulmalıdır:

- Olayın üzerinden belli bir süre geçmelidir.
- Olay, meydana geldiği zamanın değer yargıları göz önüne alınarak incelenmeli, günümüzün değer yargıları ile yorumlanmamalıdır.
- İncelenen olay ile ilgili kaynak taraması yapılmalıdır.

Tarih Öncesi Devirler

İnsanların yeryüzünde faaliyet göstermeye başlamasından M.Ö. 3000 yıllarında Sümerler tarafından yazının bulunmasına kadar geçen döneme **Tarih Öncesi Devirler** denir.

Tarih öncesi devirlerle ilgili bilinmesi gereken bazı özellikler şunlardır:

- Tarih öncesi devirlerle ilgili yazılı belgeler olmadığından insan topluluklarının bıraktığı kalıntılar kullanılarak bilgi toplanabilmiştir.
- Tarih öncesi devirler, insanların kullandıkları araç ve gereçlere göre dönemlere ayrılmıştır.
- Tarih öncesi devirlerin başlama ve bitişleri bölgelere göre farklılıklar göstermiştir.
- Tarih öncesi devirler Mısır hariç normal seyrini izlememiştir. Bunun nedeni göçler sonucunda uygarlık alanında ileri toplumların diğer toplulukları etkilemesidir.

Taş Devirleri

1. Eski Taş Devri (Paleolitik)

Yontma Taş Dönemi'ni içine alan Paleolitik Devir'de insanlar;

- Küçük gruplar halinde avcılık ve toplayıcılıkla hayatlarını devam ettirmişlerdir. Üretim faaliyetleri başlamamıştır.
- Taştan, ağaçtan ve kemikten ilk araç - gereçlerin yapımına başlamışlardır.
- Ateşi bularak ısınma, pişirme ve aydınlanmada kullanmışlardır.
- Mağaralarda yaşamışlar ve duvarlara çeşitli resimler yapmışlardır.

2. Yeni Taş Devri (Neolitik)

Cıvalı Taş Devri diye de adlandırılan Neolitik Devirde tarımsal faaliyetler başlamıştır. Bu gelişme sonucunda insanlar;

- Üretici duruma geçmişler, toplayıcılıktan kurtulmuşlardır.
- Göçebelikten yerleşik hayata geçmişlerdir. Su kenarlarında köyler kurarak toplumsal hayatı başlatmışlardır.
- Ticaret faaliyetlerini başlatmışlardır.
- Hayvanları evcilleştirmişlerdir.
- Keten, kenevir gibi bitkiler yetiştirmişler ve dokumacılık faaliyetlerini başlatmışlardır.
- Yiyecek ve içeceklerini korumak için topraktan kaplar yapmışlardır. Toprakten ev eşyası yapmışlar ve seramikçilik faaliyetlerini başlatmışlardır.

Maden Devirleri

Maden Devirleri Bakır, Tunç ve Demir Devirleri şeklinde üçe ayrılır. Ateşin bulunması madenlerin kullanılmasına ortam hazırlamıştır. Demirin bulunması ve işlenmesi, insanlık tarihinde çok önemli gelişmelere ortam hazırlamıştır.

Demirin yüksek ısıda işlenmesi sanayinin gelişmesine neden olmuştur. Tunç Devri'nde önce şehir devletleri sonra da büyük devletler kurulmuş, Demir Devri'nde ticaret hızlanmış ve toplumların birbirleriyle ilişkileri artmıştır.

Tarih Çağları

M.Ö. 3000'li yıllarda Sümerlerin yazıyı bulmalarıyla başlayıp günümüze kadar devam eden döneme **Tarih Çağları** denilmiştir.

Tarihin çağlara ayrılmasında toplumları etkileyen önemli sosyal ve ekonomik gelişmeler dikkate alınmıştır. Tarih çağları İlk Çağ (M.Ö. 3000 - 375), Orta Çağ (375 - 1453), Yeni Çağ (1453 - 1789), Yakın Çağ (1789 -) şeklinde ayrılmıştır.